

GERT PEERSMAN

BERICHT UIT DE TOEKOMST

Artikel in *De Standaard* anno 2020:**Eindelijk economische groei!**

Na twaalf jaar slabakken trekt de Belgische economie eindelijk weer aan. De ellende was begonnen met het besparingsbeleid in de nasleep van de financiële crisis van 2008. Voor velen was België zich kapot aan het besparen. Niet zozeer de internationale conjunctuur, tanende competitiviteit of enorme onzekerheid over de toekomst was volgens hen de oorzaak van de recessie en de talrijke bedrijven die de deuren sloten. Het voorzichtig kammen in overheidsuitgaven, de verhoging van de roerende voorheffing, een fiscale regularisatie en een pakketje eenmalige begrotingsmaatregelen werden eerder met de vinger gewezen. Vier jaar geleden, in 2016, besloot de regering het dan maar over een andere boeg te gooien. Voortaan zou de recessie met begrotingstekorten bestreden wor-

den. Aangezien investeringen tot de bevoegdheden van regio's en lokale overheden behoorden, bestond het federale Krugmanplan erin om massaal ambtenaren aan te werven. Ze moesten putten graven in het Zoniënwoud, om ze vervolgens weer op te vullen. Het geniale van het plan was dat er een positieve spiraal op gang zou komen, zo werd gedacht. Die ambtenaren zouden meer gaan consumeren, de economische activiteit zou stijgen en dus zouden ook de belastinginkomsten omhoog gaan waarmee het begrotingstekort vanzelf zou dichtgereden worden. De crisis zou snel opgelost zijn!

Helaas. De ambtenaren kochten vooral importgoederen waar alleen Apple en enkele Chinese bedrijven beter van werden. Het was het klassieke probleem van een kleine open economie waarvan de productie voornamelijk uit export bestaat, en de consumptie uit import. Er

kwam dan ook helemaal geen groei, alleen maar meer onzekerheid over wie uiteindelijk de rekening zou moeten betalen. De regering probeerde met enkele eenmalige maatregelen het vertrouwen nog te herstellen, maar het mocht niet baten. Terwijl de gelijkshakeling van het statuut voor arbeiders- en bedienden nog had kunnen worden vermeden door de datum voor eeuwig te bevriezen één dag voor de vooropgestelde deadline van het Grondwettelijk Hof, waren pogingen om ook de economische groei wettelijk op 3 procent te laten vastpinnen vruchteloos. De regering zat met de handen in het haar: noch besparen, noch een soepel begrotingsbeleid, noch juridische spitsvondigheid leverde iets op. Het keerpunt was uiteindelijk het idee om de ondertussen 70-jarige Paul De Grauwe in het programma *De zevende dag* uit te nodigen, en te luisteren naar wat hij te vertellen had. Deze keer geen

Het keerpunt kwam er toen in 'De zevende dag' eindelijk geluisterd werd naar Paul De Grauwe, 70 inmiddels en nog gedreven en actief

discussie over het cijfer na de komma van het begrotingstekort, maar over hoe hij erin slaagde om op zijn leeftijd nog zo gedreven, competitief en productief te zijn. Hoe het hem lukte om op zijn 65ste nog een nieuwe job te vinden bij de prestigieuze London School of Economics. Waren het de lagere Britse lasten op arbeid? Was het door als professor levenslang te leren? Was het zijn flexibiliteit door zelfs op een zondag te willen gaan debatteren? Of was het omdat hij tijdens

zijn loopbaan een aantal jaren in het parlement had kunnen recupereren?

De echte doorbraak kwam er met het nieuwe seizoen van de Deense televisiereeks *Borgen*, waardoor hoofdpersonage Birgitte Nyborg in de studio van *Reyers* laat haarfijn kon komen uitleggen hoe haar spindoctor Kasper Juul bij hen had voorgesteld om eens grondig na te denken over de taken en efficiëntie van de overheid in plaats van over het begrotingssaldo op zich, en om structurele maatregelen te nemen om die slopende onzekerheid en overheidsfinanciën op lange termijn aan te pakken. Zo hebben ze in Denemarken de pensioenleeftijd ieder jaar met enkele maanden opgetrokken tot de leeftijd van 67 jaar, en die vervolgens gekoppeld aan de levensverwachting. Tegen 2060 zal dit 72,5 jaar zijn.

Alleen al het Kasper Juulplan aankondigen deed de Belgische economie prompt

opveren. De onzekerheid van gezinnen over hun pensioen en toekomstige belastingdruk nam eindelijk af, waardoor ze meer gingen consumeren. Ook bedrijven begonnen massaal in België te investeren. De loopbaan van onze werknemers werd immers even lang als in de buurlanden, terwijl we uiteindelijk wel veel productiever zijn. Er werd meer geïnvesteerd in oudere werknemers en grijze banen omdat dit door de extra jaren nog de moeite loonde. Eindelijk werd er gedebatteerd over de essentie van gezonde overheidsfinanciën. Eindelijk was er weer economische groei. En het handige was dat het relancebeleid, op de 30 euro voor de dvd van *Borgen* na, helemaal niets heeft gekost. *Tak!*

Gert Peersman is hoogleraar economie, verbonden aan de UGent. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.